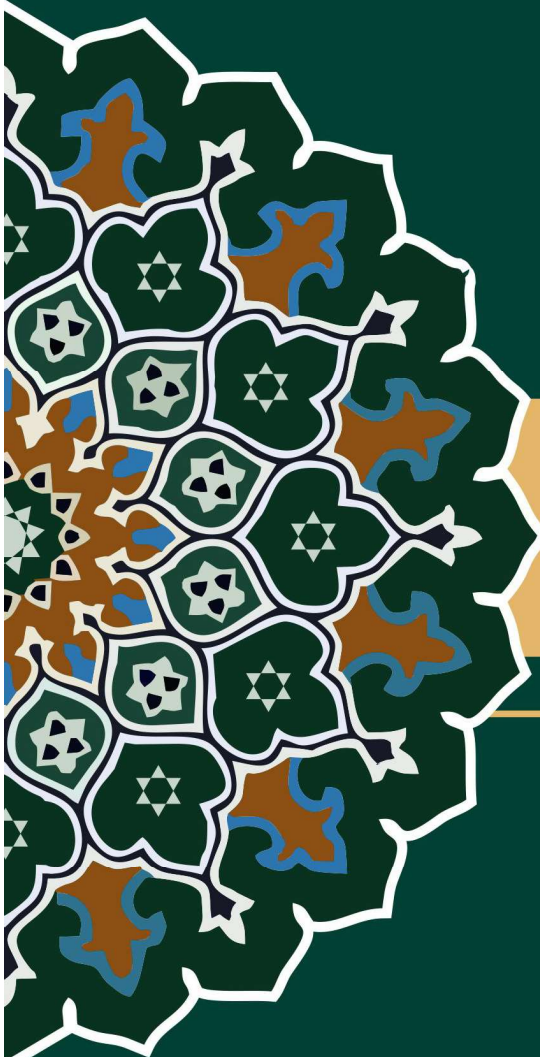

SHARQ MASH'ALI

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
ilmiy-uslubiy, ma'rifiy jurnali

1
2024

Ilmiy-uslubiy,
ma'naviy-ma'rifiy jurnal.
Ta'sischi:
O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim fan va innovatsiyalar vazirligi
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
1992-yildan chiqa boshlagan
Jumal O'zbekiston Respublikasi
Toshkent shahar matbuot va axborot boshqarmasi
ro'yxatidan qayta o'tgan
(№ 02-0055 26-sentyabr 2014-yil)

Bosh muharrir:

G. RIXSIYEVA (prof., f.f.n.)

Tahrir hay'ati:

D. SAYFULLAYEV (prof., t.f.d.)

(bosh muharrir o'rinbosari)

X. ALIMOVA (prof., f.f.d.) (mas'ul kotib)

A. MANNONOV (prof., f.f.d.)

Q. SODIQOV (prof., f.f.d.)

R. XODJAYEVA (prof., f.f.d.)

SH. SHOMUSAROV (prof., f.f.d.)

Q. OMONOV (prof., f.f.d.)

U. MUHIBOVA (prof., f.f.d.)

D. MUHIDDINOVA (f.f.d.)

X. HAMIDOV (f.f. bo'yicha PhD)

B. ABDUHALIMOV (prof., t.f.d.)

A. XODJAYEV (prof., t.f.d.)

M. IS'HOQOV (prof., t.f.d.)

X. FAYZIYEV (dos., t.f.n.)

D.XODJIMURATOVA (t.f. bo'yicha PhD)

SH. YOVQOCHEV (prof., s.f.d.)

N. ABDULLAYEV (dos., s.f.d.)

A. VAHOBOV (prof., i.f.d.)

R. ABDULLAYEV (prof., i.f.d.)

I. MAVLANOV (prof., i.f.d.)

R. BAHODIROV (prof., fal.f.d.)

E. IZZETOVA (prof., fal.f.d.)

A. SHONAZAROVA (AQSHning

Kolumbiya univ. prof.)

G. GLIZON (AQSHning New

Mexico univ. prof.)

ONO MASAKI (Yaponiyaning

Tsukuba univ. prof.)

LI DJI IN (Koreya Respublikasining

Xankuk chet tillar univ. prof.)

V. MESAMED (Isroilning

Quddus univ. prof.)

A. GURER (Turkiyaning

Anqara univ. prof.)

A. VOROBYEV (Rossiya Fanlar

akademiyasi, Sharqshunoslik

instituti katta ilmiy xodimi)

G. AVDA (Misr Arab Respublikasining

Xelvon univ. prof.)

A. TOHIR (Misr Arab Respublikasining

“Al-Hivar” siyosiy tadqiqotlar markazi

direktori)

S. KURAYM (f.f. bo'yicha PhD)

H. BAYDEMIR (Turkiyaning

Otaturk univ. prof.)

SHARQ MASH'ALI

ISSN 2181-2071

MUNDARIJA № 1, 2024-yil

Adabiyotshunoslik

Imomnazarov M. Dahoning tug'ilishi.....3
Raxmonov A. Abu Yusufning “Kitob al-xaroj”
asarida xalq farovonligi g'oyasiining aks etishi .5
Xubbaliyeva M. Xitoylik sayyoh Shyuan Zangning
“Buyuk Tan sayohatnomasi” asari va “Sin tan
shu” manbasining o'ziga xos jihatlari.....16
Saydganliyeva G. Navoiyxonlik va Navoiy
ijodiy an'analarining Qo'qon adabiy muhiti
rivojidadagi o'rni.23
Abdullayeva D. G'ada as-samman va Zulfiya
Qurolboy qizi hikoyalarida portret va nutqiy
xarakteristika32
Ahmedov A. To'tinoma asarining Buxorodagi
nusxalari va ularning kodikologik qiyosiy tahlili39

Tilshunoslik va tarjimashunoslik

Kurbanova G. Amin Maalufning “Samarqand
yoxud zulmatda yo'qolgan ziyoni izlab...”
asarida ifodalangan sharq ayollari
obrazining tarjimada qayta yaratilishi..... 48
Kadirova X. “O'tkan kunlar” hamda
“Anna Karenina” asarlarining iks-femik
birliklar tarjimasi muammolari..... 58
Hakimova B. Tilshunoslikda “Konsept” birligi
va uning o'rganilishi 68

Manbashunoslik va tarixshunoslik

Asloniy M.Reza Kamoliddin Behzodning
Temuriylar davri miniatyurasi
va Eron rassomchiligi rivojidadagi hissasi..... 76
Polvonov J. Mustamlaka davrida xiva xonligida
xonga murojaatning cheklanishi 82
Xayrullayeva I. Hindiston mamlakati
xotin-qizlar ta'limi evolutsiyasi 91
Abdullayev J. Turkiy davlatlar tashkilotining
paydo bo'lishi va istiqbollari 100
Abirov V. O'zbek xalqi etnik tarixiga oid
tadqiqotlarning asosiy yo'nalishlari va ilmiy
natijalari 109

Nashrga tayyorlovchilar: J. ISMOILOV, A. ZIYODOV L. HAMDAMZODA, H. SULAYMONOVA Jurnal O'zbekiston Respublikasi Oliy Attestatsiya Komissiyasi tomonidan filologiya va tarix yo'nalishi bo'yicha ilmiy maqolalar chop etiladigan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan. Jurnal original-maket asosida bosildi. Sharq mash'ali, 2024 yil 1-son. e-mail: nashriyot@tsuos.uz web-site: www.tsuos.uz Muallif fikri tahririyat nuqtayi nazaridan farqlanishi mumkin.	<i>Xalqaro munosabatlar va siyosat</i>	Sadibaqosev H. Zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida xitoyning o'rni.....121 Джумаева Г. Эволюция санкций и санкционной политики: краткий генезис .129 Muydinov D. Yevropaga migratsiya va qochoqlar oqimi: mintaqa davlatlarining migratsiya siyosati..... 136 Soipov B. Birlashgan arab amirliklarining ichki va tashqi siyosatida din omili 145 Mamadjonov A. Turkiya tashqi siyosatining konseptual huquqiy asoslari va zamonaviy jihatlar 155 Mirg'iyosov M. Xitoy Xalq Respublikasi transport sohasida amalga oshirilgan iqtisodiy islohotlar tahlili.....163 Nurimbetov R Shanxay hamkorlik tashkilotining evolyutsiyasi: asosiy bosqichlari va institutsional rivojlanish xususiyatlari 169 Eshankulov A. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi parlamentlararo hamkorligining o'ziga xosligi 177 Bo'ronov S., Nazarova F. Hozirgi davrda Turkiya tashqi siyosati: mintaqaviy davlatdan global davlat sari.....187
	<i>Ilmiy axborot</i>	Korayem S.M. Ali-Shir Nava'i and his literary heritage: (A study on his influence and contribution to world civilization) 194 Yuldasheva X. Roja al Soniy ijodida ayollar mavzusi205 Hasaniy M. Maxdum Vosiliy fondi va undagi "Xamsa"ning qo'lyozma nusxasi209
	<i>Tarjima</i>	To'xliyev B. Ajdodlardan kelgan o'gitlar211

ROJA AL -SONIY IJODIDA AYOLLAR MAVZUSI

YULDASHEVA XILOLA

Dotsent, f.f.n. v.b., TDSHU

Annotatsiya: Maqola saudiyalik yozuvchi ayol Roja Al-Soniyning ijodida ayollar mavzusiga bag'ishlanadi. Uning asarlarida ayollarning jamiyatdagi mavqei, ularning shaxsiy va ijtimoiy hayotidagi muammolar; shuningdek, ayollarning o'z-o'zini anglashi va o'zligini topishi kabi mavzular ko'tarilgan asarlar tahlil qilngan. Roja Al-Soniy o'z asarlarida ayollarning turli qatlamlaridan va turli yosh guruhlaridan bo'lgan personajlari orqali, ularning ichki dunyosini, orzu-umidlarini, muammo va qiyinchiliklarini qanday tasvirlagani, ayollarning o'z hayotlari ustida hokimlikni qo'lga olish jarayonlarini, jamiyatdagi gender stereotiplariga qarshi kurashishlarini va o'zlikni ifoda etish yo'llarini yoritadi. Shuningdek, maqolada Roja Al-Soniyning ijodi ayollarning o'ziga xosligini, kuch va zaifliklarini aks ettiruvchi, ularning jamiyatdagi o'rmini qayta ko'rib chiqishga undovchi asarlari tahlil qilingan.

Tayanch so'z va iboralar: Saudiya adabiyotida identiklik, ayol yozuvchilar, Er-Riyod qizlari, tenglik.

Аннотация: Статья посвящена теме женщин в творчестве саудовской писательницы Ражы Аль Сани. В её работах анализируются такие темы, как положение женщин в обществе, проблемы их личной и социальной жизни, а также самосознание и обретение женщинами идентичности. В статье рассматривается, как Ражя Аль Сани через своих персонажей из разных слоёв общества и разных возрастных групп изображает их внутренний мир, мечты, проблемы и трудности, проливает свет на процессы, с помощью которых женщины берут контроль над своей жизнью, как они борются с гендерными стереотипами в обществе и выражают свою идентичность. Также в статье анализируется творчество Ражы Аль Сани, которое отражает самобытность, силу и уязвимость женщин, побуждая их пересмотреть своё место в обществе.

Ключевые слова и выражения: Идентичность в саудовской литературе, женщины-писатели, девушки Эр-Рияда, равенство.

Annotation: The article is devoted to the theme of women in the works of Saudi writer Raja Al Sani. Her works explore topics such as the status of women in society, the issues surrounding their personal and social lives, as well as self-awareness and the acquisition of identity by women. The article examines how Raja Al Sani, through her characters from different social classes and age groups, portrays their inner world, dreams, struggles, and challenges, shedding light on the processes through which women take control over their lives, how they combat gender stereotypes in society, and how they express their identity. The article also analyzes Raja Al Sani's work, which reflects the individuality, strength, and vulnerability of women, encouraging them to reassess their place in society.

Key words and phrases: Identity in Saudi literature, women writers, Riyadh girls, equality.

Har bir madaniyatda ayolga erkakdan pastroqda turadigan va unga batamom qaram bo'lgan shaxs sifatida qaralgan. Hamma jamiyatda ayolga ma'lum bir vazifalar — bola tug'ish va uy ishlarini bajarish vazifalari — topshirilgan. Erkak, o'z navbatida, oilani moddiy jihatdan ta'minlashi kerak bo'lgan va yagona boquvchi hisoblangan. Ammo asta-sekin demokratik davlatlar paydo bo'lishi va rivojlanishi bilan ayollarning mavqei keskin o'zgarib, jamiyat hayotida muhimroq vazifalarni bajara boshlagan. Bundan tashqari, ayollar huquqlarini himoya qilishga qaratilgan feministik harakatlar va boshqa jamoat tashkilotlarining paydo bo'lishi davlatlarni o'z siyosatini qayta ko'rib chiqishga va ularni himoya qilish masalasi bilan shug'ullanishga majbur qildi. Afsuski, erkak va ayollarning mavqeini tenglashtirish jarayoni keng tus olmadi, balki bunga kamchilik davlatlarda erishildi. Xotin-qizlarga nisbatan nazoratsiz zo'ravonlik, ularning iqtisodiy va siyosiy huquqlarini cheklash va boshqa salbiy holatlar hali ham mavjud. Natijada hozirgi jamiyatda ayollarning mavqei va roli muammosi global tus oldi. Sharqda, qolaversa boshqa joylarda ham ayollarga bo'lgan bunday munosabat ko'p asrlik an'ana va urf-odatlar bilan

mustahkamlangan. U xalq ogʻzaki ijodida, maqol va matallarda, turli obrazli iboralarda oʻz aksini topgan. Ayni vatqda, ayollar haqida koʻp gapirilgani ularning jamiyatdagi roli ulkanligidan dalolat beradi.

Aytish joizki, arablar ayollarning jamiyatdagi roli va oʻrniga katta eʼtibor berganlar. Bu mavzu tarixiy tajriba, anʼana va urf-odatlar, diniy qarashlarda oʻz aksini topgan. Agar ular arablar va umuman musulmonlar hayoti va ongining hamda mentalitetining asosida yotmaganida, shuningdek, axloqiy qarashlar majmui sifatida qabul qilinmaganida va jamiyat aʼzolarida tarbiyalanmaganida, bunday gʻoyalar asrlar davomida oʻzgarmay kelishi dargumon edi. Zero, arab yozuvchilarining asarlaridagi oddiy ayollar obrazlarida milliy identiklik, anʼana va urf-odatlar aks etgan boʻlib, ularning kundalik ongdagi oʻrni va rolini ifodalaydi. Odatda arab adabiyotida patriarxal model hukmronlik qilgan, yozuvchi ayollar esa juda kam uchragan. Ammo XX asrda feministik mavzularni koʻtargan ayol mualliflar paydo boʻldi. Masalan: misrlik Naval as-Saadaviy (“Nol nuqta yonidagi ayol”, “Qaynash nuqtasidagi ayol” romanlarida), Gʻada al-Sammon (“Men Shahrizodani oʻldirdim” (1982), “Bayrut kechalari” (2003), “Men senga bir voqeani aytib beraman” (1992) romanlarida), jazoirlik Assiya Jabbor (“Bezovta quchoq” va boshqa romanlarda) ayol goʻzalligi va oʻziga xosligi haqida, ayollarga nisbatan qoʻllanayotgan zulm haqida yozganlar.

Saudiyalik yozuvchi ayol Roja Al-Saniy 2010-yilda chop etilgan “Ar-Riyod qizlari” romanida ayollarning ahvolini keskin tanqid qilingani uchun janjalga sabab boʻldi. Unda ayollarga oid dolzarb mavzu — “sharqona” feminizm masalasiga toʻxtalib oʻtilgan. Muallif ayollarning erkaklar bilan teng huquqli emasligi, jamiyatda mavqei pastligi, oʻz imkoniyatlarini roʻyobga chiqara olmasligi, erkaklarga moliyaviy jihatdan qaramligi kabi muammolarni ochiq-oshkora koʻtardi. Adiba 50 ta elektron xatda toʻrt nafar dugonasining koʻrgan-kechirganlarini oddiy va tushunarli tilda tasvirlaydi. Ushbu oddiy syujetlarda hozirgi musulmon jamiyatlarining hayoti va urf-odatlari aks ettirilgan, sharq identikligi va arab oilalarining turmush qonunlari fosh qilingan. Romanda Saudiya Arabistoni ayollarining ahvoli masalasi dadil koʻtarilgani sababli katta shov-shuv va tanqidlarga sabab boʻldi. Syujet markaziga Saudiya jamiyatining qatʼiy patriarxal asoslari doirasida shaxsiy baxti va erkini topishga harakat qilayotgan Ar-riyodlik toʻrt qizning kechmishlari qoʻyilgan. Muallif qizlarning majburlab turmushga berilishi, ayollarning avtomobil haydashi taqiqlangani, paranji kiyishning majburiyligi, gender tengsizligi va zoʻravonlik masalalarini keskin koʻtargan.

Roman qahramonlari Hamro al-Kasmanjiy, Lamis Jiddaviy, Mishel al-Abdulrahmon hamda Sadim al-Xoraimli oʻqimishli qizlar boʻlib, dunyoni zabt etishga intiladilar. Ar-Riyoddagi oʻrta maktabda birgalikda oʻqigan bu qizlar oʻqishni tugatgach hayotda turli yoʻllarni tanlashadi. Hamroni erga berishadi, Lamis tibbiyot kollejiga oʻqishga kiradi, Mishel jurnalistikani oʻrganadi, Sadim menejer boʻlishni xohlaydi. Bu qizlardagi umumiy jihat ularning yoshi, dugona ekanliklari va baxtli boʻlishni istashlaridir, qolgan barcha jihatlari bilan ular bir-birlaridan mutlaqo farq qilishadi. Qahramonlarning oʻziga xos jihatlari taʼkidlash uchun muallif ularga atayin jarangdor familiya va ismlar beradi. Hozirjavob Lamis “moslashuvchan”, nozik hijoziy shevaga ega boʻlib, mamlakatning gʻarbiy darvozasi boʻlgan va koʻplab xorijliklar yashaydigan Jidda port shahridan kelgan. Uning ajdodlari Misrda yashagan. “Oy yuzli” Hamroning ajdodlari Nej viloyatidagi al-Qosim shaharchasidan kelishgan. “Tumanli” Sadimning ota-onasi Ar-Riyod yaqinidagi qoʻrgʻondan. Mishel Abdulrahmonning oilasi esa har qanday islom davlatidan boʻlishi mumkin. Shuning uchun, nasli nomaʼlum Mishel va “zodagon” Faysal al-Batranning nikohi oldindan muvaffaqiyatsizlikka mahkum edi. Hamroning “qaysar” Rashid at-Tanbal bilan oilaviy hayoti esa eri xotining rejalashtirilmagan homiladorligidan xabar topgach ajrashish bilan yakunlandi. Sadimning “molparast” Valida ash-Shariy bilan unashtirilishi yaxshilik bilan tugashi mumkin emasdi. Shunday qilib, muallif Saudiya Arabistoni Podshohligida insonga kelib

chiqishiga qarab baho berilishini ta'kidlaydi. "Saudiya Arabistonining jamiyati mevali kokteylga o'xshaydi — katta zarurat bo'lmasa, turli sinflar vakillari bir-birlari bilan aloqa qilishmaydi"¹.

Roman konservativ doiralarning qattiq tanqidiga sabab bo'ldi, ular muallifni Saudiya Arabistoniga tuhmat qilishda va g'arb qadriyatlarini targ'ib qilishda aybladilar. Biroq, liberallashtirish tarafdorlari orasida kitob himoyachilari ham bor edi.

2005-yilda Raja Al-Saniy o'zining "Ar-Riyod qizlari" romanini o'z vatanida nashr ettirishga urinib ko'rdi, biroq uddalay olmadi. Saudiya senzurasini arab ayolining tanlov erkinligi haqidagi kitobning paydo bo'lishini salbiy qarshi oldi. Ana shunda muallif o'z romanining boblarini Yahoo portalida chiqara boshladi, bu ish muvaffaqiyatga olib keldi va kitob liberal Livanda, so'ngra Yevropa va Amerikada nashr etildi. 2009-yilda esa roman Dublin adabiy mukofoti (Dublin Literary Award)ga nomzod bo'ldi.

Roja Al-Saniy romandagi to'rt qahramon orqali bugungi saudiyalik ayollar duch kelayotgan ko'plab hayotiy muammolarni ko'tarishga muvaffaq bo'ldi va bu muammolarni har tomonlama yoritishga harakat qildi. Ta'kidlash lozimki, arab-musulmon milliy identikligiga xos ota-onasining tanlovi bo'yicha nikohlanish, ish yoki oila, hayot yo'lini, turmush o'rtog'ini, kiyim-kechagini, yurish-turishini tanlash kabi muammolarga faqat Yaqin Sharq aholisi emas, balki butun dunyodagi aksariyat musulima ayollar ham duch kelmoqda. Roman qahramonlari bo'lgan qizlar ko'p sinovlarni, umidsizliklarni va yo'qotishlarni boshidan kechirib, faqat sevgi asosiga qurilgan nikoh baxtli bo'lishi mumkin, ayol o'z kasbini, bo'lajak erini, nima kiyishni va o'zini qanday tutishni tanlash huquqiga ega, degan xulosaga kelishadi. Ya'ni Yevropa va Amerikaning feministik shiorlari Saudiya Arabistoniga ham yetib bordi.

Roja Al-Saniy bilan bir qatorda uning vatandoshi Xani Naqshabandiy ham o'zining "Arab ayolining iqrori" romanida saudiyalik ayollarning ojiz ahvolini tasvirlab, saudiyalik erkaklarning nojoiz xatti-harakatlarini fosh qilgan. "Dubayda o'tgan bir tun" nomli boshqa bir romanida esa yozuvchi o'z uyini jasorat bilan tark etgan, chet elda ishlashni tanlagan va baxtini o'sha yerda topgan yosh arab ayolining o'sish bosqichlarini tasvirlagan.

Roja Al-Saniy Xani Naqshabandiyga ergashib, roman sahifalarida o'zgarishlardan qo'rqadigan o'ta rasmiyatchi arab jamiyatining manzarasini chizadi. Saudiya maqolida shunday deyilgan: "Arab qizining chodiri va qabridan boshqa narsasi yo'q"². Sharq erkagining hokimiyati esa cheksiz. U uylanish yoki ajralish, bir yoki bir nechta ayolni xotinlikka olish, qatl etish yoki kechirish huquqiga ega. Shunday qilib, ayolning shaxsiyati yo'qolib bormoqda. Mishel mardona tarzda shunday deydi: Saudiya jamiyatining tuzilishi "ikkiyuzlamachilik va ziddiyatlarga to'la; oxirgi chora — yo mavjud qoidalarga bo'ysunib, taqdirga tan berish, yoki chet mamlakatga ko'chib ketib, erkin yashash"³.

Biroq, Roja Al-Saniy romanining qahramonlari bu holatga chidashni xohlamaydilar. Ular sharq ayollarining dadil orzularini ifoda etib, quyidagilarga intiladilar:

- chodir, niqob va hijobni yechish, yuzlarini ochish;
- mashina haydash imkoniga ega bo'lish;
- mehnat qilish, ish haqi olish hamda o'zi va oilasini boqish huquqiga ega bo'lish;
- otasi yoki erining maxsus ruxsatisiz sayohat qilish imkoniga ega bo'lish.

Arab ayollari bunday dadil g'oyalarini qizlar davralarida bildirish bilan cheklanmay, ularni hayotga joriy etadilar. Shunday qilib, muallif roman sahifalari orqali Saudiya jamiyatini isloh qilishdek qiyin vazifani zimmasiga oladi. Yozuvchi o'z romanida saudiyalik ayollarning otalari tomonidan e'tiborsiz qolishi, akalari tomonidan tahqirlanishi, erlari tomonidan haqoratlanishi kabi muammolarni ko'rsatib

¹ رجاء الصانع، بنات الرياض، دار الساقى في بيروت 2021م، 50 ص

² الغزالي محمد «حقيقة القومية العربية وأسطورة البعث العربي». القاهرة: دار نهضة مصر للطباعة والنشر والتوزيع. 1998م. 31 ص.

³ رجاء الصانع، بنات الرياض، دار الساقى في بيروت 2021م، 33 ص.

o'tgan. Ajralish esa — zaif jins vakillari uchun moddiy va ma'naviy jarohat. Saudiya Arabistonida hamon jamoat joylarida (maktablar, muzeylar, masjidlarda) jinslarni ajratish amal qiladi. Misol uchun, qizlarga faqat ayol o'qituvchilar dars berishi mumkin. Roman qahramoni Mishel eng erkin dugonasining so'zlari orqali saudiyalik erkaklarga o'z hukmini shunday e'lon qiladi: "Ular g'ayratsiz va zaif. Ular eskirgan urf-odat va qadimiy an'analarning quli... Ular oilalar qo'lidagi malay"¹.

Ammo shuni ta'kidlash kerakki, Saudiya jamiyatining ilg'or qismi bir joyda qotib qolmagan. Roja Al-Saniy o'z qahramonlari timsolida Saudiya Arabistonining ayollari — taqdirga tan berish tamg'asi bosilgan "qora libosdagi ayollar", degan qolipni buzadi. Kitobning muqaddimasida muallif kitobxonlarga maslahat beradi: birinchidan, o'z tanlovingizni o'zingiz qiling; ikkinchidan, qo'rquvlaringizni yenging va o'tmish sharpalarini bartaraf eting, uchinchidan, erkinlikdan qo'rqmang va kelajak taqdiringizga dadil yuzlaning².

O'z yurtida qoralanishini bilsa-da, har holda hamyurtlarining diliga kirib borishga uringan yosh adibaning jasorati insonni hayratga soladi. Roja Al-Saniyning kitobi an'anaga qarshi chiqdi. "Ar-Riyod qizlari" romanining muallifi kitob sahifalarida Saudiya jamiyati haqidagi afsonalarni tarqatib yubordi, Arab Sharqidan maxfiylik pardasini olib tashladi, arablar qattiq sir tutadigan oila binosining eshiklarini sal ochdi. Muallif to'rt nafar yosh juvon taqdiri misolida Saudiya jamiyatini milliy identifikatsiyasini va bu jamiyat modernizatsiya qilinishi zarurligini ko'rsatib berdi. Al-Saniyning aytishicha, Saudiya jamiyati dunyoga ochilishi, patriarxal qarashlar soyasidan chiqib, taraqqiyotga yuz tutishi kerak.

So'nggi yillarda Saudiya Arabistoni Podshohligining hukumati mamlakatni modernizatsiya qilish uchun nafaqat infratuzilmani g'arb namunasi bo'yicha yangilash, balki fuqarolarni liberallashtirishni ham o'z ichiga olgan ulkan loyihani amalga oshirmoqda. Qirollik taxti vorisi valiahd shahzoda Muhammad ibn Salmon al-Saud o'z hamfikrlari jamoasi bilan birgalikda murosasizlikdan xoli bag'rikeng islom diniga qaytishga chaqiruvchi "Vision 2030" (Nigoh 2030) nomli dasturini ishlab chiqdi. Shubhasiz, Raja Al-Saniy o'zining shov-shuvli kitobi bilan jamoatchilik noroziligiga sabab bo'lib, hukumatni ushbu loyihani amalga oshirishga undagan. G'arb kitobxonlari nafaqat internetdan foydalanadigan va chet tillarida so'zlashadigan, balki Yevropa va Amerika davlatlari bilan qo'shma loyihalar yaratayotgan yangi avlod arab ayollarining hayoti haqida qiziq ma'lumotlar olmoqda. Zero, Roja Al-Saniyning romani tufayli Sharq va G'arb madaniyatlari o'rtasidagi muloqot davom etmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Мухаммад Кутб. Ислам ва-ал-маръа. Шабухат хавла-л-ислам. Қоҳира, 1954. –103-104-б.
2. Шарқ халқлари адабиёти тарихи 2. Араб адабиёти. Тошкент давлат шарқшунослик институти, 2016 йил. 308 бет.
3. رجاء الصانع، بنات الرياض، دار الساقى في بيروت 2021م، 3 ص.
4. الغزالي محمد «حقيقة القومية العربية وأسطورة البعث العربي». القاهرة: دار نهضة مصر للطباعة والنشر والتوزيع. 1998م. 31 ص.

¹ رجاء الصانع، بنات الرياض، دار الساقى في بيروت 2021م، 12 ص.

² رجاء الصانع، بنات الرياض، دار الساقى في بيروت 2021م، 3 ص.